

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 1.40
Pol leta 2.20
Četrt leta 1.10

Pri označitih in tako tudi pri „poslanikih“ se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ „ 2 „
6 „ „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v nunski ulici ter v Trstu, via Cassarna, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici Via Mercato 12, I., naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

Goriška javna bolnišnica

in blaznica usmiljenih bratov.

V zadnji številki rekli smo, da hočemo podati spoštovanim čitateljem odlomko iz interpelacije deželnega poslanca dr. Al. Rojca o predmetu, ki je v naslovu zaznamovan. A pozneje smo izvedeli, da knjižica, katero je objavil imenovani poslanec, ni samo v rokah njegovih volilcev, temveč da roma iz roke v roko pri vseh rojakih, ki se brigajo za blaginjo dežele in naroda. Iz tega razloga je ponatis omenjeno interpelacije za večino čitateljev nepotreben. Izvedeli smo pa še nekaj drugega, kar nam nekako brani javljati Rojčovo pritožbo o javni bolnici in blaznici. Tržaški „Tagblatt“ prinesel je namreč vest, da valed Rojčove vloge v letošnjem namestništvu naše zavode so pristojno oblasti (gotovo le namestništvo, ker deželni odbor v tej zadevi ni pristojen) vsestransko in natančno preiskale zavod, o katerem govorimo, ter da so našle vse v najlepšem radu, iz česar sledi, da so Rojčove pritožbe neutemeljene in nerešne. Če je valedavno namestništvo naše zavode v resnici preiskalo, gotovo ni poslalo svojih poročil tržaškemu „Tagblattu“. Ker po drugi strani vemo, da niti deželnemu odboru niti dr. Rojcu ni došel odlok o tej stvari, smemo misliti, da taka preiskava se ni godila ter da je postal dotično izmišljen vest v tržaški list kedo tistih, katere stvar zanima, po geslu: ille fecit, cui prodest, t. j. oni je storil, komur koristi.

Če je preiskava, o kateri razen „Tagblattu“ nikdo nič ne vé, vendar pokazala, da so pritožbe dr. Rojca popolnoma neosnovane, ne smemo jih širiti, ako nečemo zapasti kazenski postavi. Pač pa moramo trditi, da stvari, o katerih se je dr. Rojce potožil, so v resnici vse drugačne, nego jih je on opisal. Verovati moramo torej (če je mogoče), da bolnišnica ni javna, kakor trdi dr. Rojce, kakor je priznal grof Coronini, kakor naznanja bolnišnica sama v svojih poročilih, temveč da je brez značaja javnosti, kakor je trdil dr. vitez Pajer v svojem poročilu z dne 10. julija 1884 in ustno v deželni zbornici 15. julija istega leta. Verovati moramo, da zdravnika javne bolnišnice ne

stanujeta v Nunskih ulicah in na Travniku, kakor bi bilo misliti valed Rojčeve interpelacije, marveč v bolnišnici in v blaznici sami. Slabo bi sloer ne bilo, ako bi bilo to res, ali kdo more to verovati, ko vemo, da imata omenjena zdravnika posteljo in mizo, kuhinjo in sprejemno sobo v omenjenih krajih. Verovati bi morali, če je res, kar pravi „Tagblatt“, da blaznica usmiljenih bratov ima psihijatra ali izsolanega zdravnika za dušne bolezni; ali to je težko verovati, ker je znano, da zdravnika, ki imata v bolnici posla, do lani nista bila izsolana kot psihijatra ter da letos nista obiskovala in ne obiskujeta nikake visoke šole, ki bi posebe to učila. Verovati bi morali, da „nadzdravnik“ v zavodu je dovršil več nego spodnjo gimnazijo, da je obiskoval kot redon dijak kako medicinsko fakulteto, da je delal skušnjo iz zdravništva ter da je dosegel več nego naslov ranoceelnika v bolnišnicah svojega reda (ne javnih); a zato nam „Tagblatt“ ni navedel niti najmanjšega dokaza, ako se morda ne bo skliceval na to, da se deželni odbor goriški zatoka v zdravstvenih zadevah k temu gospodu. Verovati bi morali, da prostori v omenjenem zavodu niso bili protosni ter da goriški deželni odbor je krivo delal, ko je dal prenositi mnogo bolnih in blaznih žensk v drugo bolnico; da prostori, ki se niso prezidali, niso več „pesjaki“, kakor jih je vitez Pajer imenoval v seji deželnega zbora 2. oktobra 1868, ko je priporočal, naj deželni zbor dovoli potrebno vaoto, da se dozidajo stari hiši novi prostori. Takrat je rekel o onih prostorih: „Nesrečni blazni so natlačeni v teh temnih, vlažnih, črnih sobah, ki bi bilo prikladne za posjake, nego za bivališča človeštva, tako, da se človeka polasti nevolja videti, kako se zapirajo v one brloge ubogi bolehai ljudje, ki se zatekajo v bolnišnico kot zavod javne dobrodelnosti za zdravje javno. Bolnišnica pa mora biti ustanovljena takó, da ali odgovarja svojemu namenu, ali pa je bolje, da se kar uniči“.

Ako bi bila „Tagblattova“ vest resnična, česar pa ne verujemo, bi ne bilo res, da javna bolnica nima ledenice, temveč bi morali verovati, da jo ima, morda po zimi, ko vse zmruže; da mrtvašnica ni brez peči, ampak da jo ima, samo da se

ne vidi; kakor tudi da ta ni brez oboke, ampak da ga ima, namreč nebeški nad streho; da nad njo ni opazovalnica, marveč kaj družega; da nekatere sobe niso brez oddihala, temveč da jih imajo, ko se vrata odpirajo; da dolgoč in širokost posameznih sob ni taka, kakoršno je zabeležil inženir, katerega je poslal v hišo deželni odbor, marveč drugačna; da se niso slišale nikoli pritožbe o bolnici in blaznici, temveč sama hvala in lepe reči; da ni res, da bi zdravnika bila nastavljena in plačana od podjetnika, temveč od dežele, ki jamči, da se prehranitvne gotovo plačajo; da uprava ni neodvisna od deželnega odbora, temveč da vse račune in izdatke pregleda in potrdi deželna računarnja; da bolnica in blaznica bi ne mogli oddati katerega človeka hiralnici, marveč da vsi morajo biti, kjer so; da sedanjí zavod ne potrebuje nobene premembe in zboljšanja, temveč da je popoln in neproseljiv v vsem; da sploh nobena pritožba ni opravičena, ampak vsaka neutemeljena in krivična; da je torej pregrešno, želiti bolnikom in blaznim kaj drugega in boljšega od tega, kar zdaj dobivajo.

To in mnogo drugo morali bi verovati, ako bi bilo res, da bi bili kompetentni krogi vse natančno in vsestransko preiskali ter našli, da vse Rojčove pritožbe so izmišljene in neosnovane. Tega pa ne verujemo in ne moremo verovati, ker nekatere pomankljivosti, ki jih je dr. Rojce navedel, so očitne. Verjetno je, da so tudi druge resnične, in nadejamo se, da se po moči odstranijo. To je naš namen in naš želja.

Najhujšo brco dal si je „Tagblattov“ dopisnik, ko je hotel spraviti preprič radi bolnišnice na narodno polje, s katerim nima čisto nič opraviti. Če se mora posluževati takih opravičevanj, je njegova stvar gotovo jako alaba; kajti niti sam ne veruje, da bi bila narodnost vmes, kjer gre za denar in premoženje, za zdravje in življenje. Nikjer in nikoli ni bilo govora o nekdanjih ustanoviteljih tega zavoda in njih narodnosti, ampak o njegovih sedanjih upraviteljih, kolikor je bilo treba. Te pa smo vedno smatrali kot Nemce; ako smo se v tem motili, naj nam odpustijo.

LISTEK.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Govor ob I. obnem zboru —ške podružnice sv. Cirila in Metoda.

Častna gospoda!

Srečno Vas pozdravljam kot rodoljube, ki ste se zbrali k prvemu obnemu zboru —ške podružnice sv. Cirila in Metoda. Veseli me, da je bilo možno tudi pri nas osnovati to koristno, prepotrebno društvo; in toliko boljše radostno objavljam, da je visoko ministerstvo potrdilo našo podružnico. Predno nadaljujemo zborovanje, rad bi izpregovoril še dve, tri besede o namenu tega društva.

V novejšem času se je bolj razglasila čast in slava naših blagovestnikov Cirila in Metoda. Rimski papež sam junaški Leon XIII. odločil je vseobčno praznovanje njihovih godú; opravljajo se cerkvene slovesnosti in romanja v ta namen; izdajajo se knjige njima v proslavo itd. In to z vso pravico! kajti ona sta prinesla Slovanom v re-nici sv. vere luč in cmike ključ. Učili so sicer tudi poprej po slovenskih deželah; a

„S se srecem tujim tuji učeniki

Učili dede v tujem so jeziki.

Tu glas jim pač je bil na sluh,

A čul in umel ni ga duh. —

In dasi krščen že Slovan,

Ostál po duhu je pagán!“

Ptuji učeniki niso uspeli pri naših dedih:

„Ti prišli so, krstiti jih želcé,

V levici križ, a v desni meč!“

Vse drugače pa, ko sta prišla med Slovane sv. brata Ciril in Metod.

„Bili so radostni Slovani,

Ki so stišali veseli glas.

Beseda materna naznani

Nebeških čudežev jim kras!“

Prinesla sta Slovanom jedino pravi krst:

„Omiko z vero jim noscé,

Z obema narednost družcé!“

„Oj hvala Vama iz sreč,

Solunska sveta brata dvá!“

Po teh sv. apostolih imata dve društvi svoje ime. Jedno je: „Bratovščina sv. Cirila in Metoda“. Drugo je „Družba sv. Cirila in Metoda“.

Prva ima gotovo lep, plemenit, vzvišen namen: da bi verniki izprosili z molitvijo zedinjenje naših ločenih bratov pravoslavni ali starovercev. Neizmerne važnosti je ta namen. Dal Bog, da bi se izvršil, da bi bila kmalu „jedna čreda in jeden pastir“; gotovo bi bilo potlej vse drugič, vsa drugačna usoda Slovanom! Ta bratovščina ima svoj sedež v Celji pri sv. Jožefu; na Goriškem vpišujejo v njo menda v Crnicah.

Nu zdaj mi ni govoriti o tej bratovščini, nego o družbi sv. Cirila in Metoda ter o njenem namenu in pomenu. I ta družba ima silno važen pomen. Ona bodi nam narodna, verska in državna trdnjava.

1) Ona nam ima biti narodna trdnjava, prisiljena samo obramba. Znano je, koliko so pretrpeli uže Slovani; kako daleč so bili nekdaj razširjeni! A izginili so v teku časa Ljutici in Bodriči, Velegostiči, Vageneti itd. Po pravici voli pesnik (Kollar):

„Oh tu, glej! dežele pred mojim očesom solzečim,

Nekdaj zibelka, zdaj naroda mojega grob!“ —

„In zdaj zatrt je tam naš glas

In tuji krog zvené glasovi,

Tuj trg in grad, tuj ves je kras,

Oh naši so samó — grobovi!“

In v srei gloda bolečina,

Z veseljem tóga so mu brati,

Komer je Sláva slavna mati.

Ni čudo torej, če veljajo za prototip (predpodo) slovanstva sv. Boštijan, privezan k steburu, sv. Jarnej (Bartolomej), sv. Peter, križan z glavo navzdol, sv. Simforoza, s kamenom na vratu, in njeni sedmci sinovi (Krescenc, Julijan, Nemezij, Primitiv, Justin, Staktej, Evgen)....k steburu prikovani!...

Kaj storiti? Moder gospodar napravi si jezove ob lepem vremenu, da mu silna povodenj ne odnese zemlje. Črnogorci nosijo si iz nižave prsti med gorska rebra, da si potlej onde pridobé potrebnega živeža. Prav tako si moramo pomagati tudi mi sami. Delati nam je za dobre narodne šole. Uže Slomšek je dejal: „Ljubezan do svojega naroda more in mora biti jeden najdragocenejših biserov v čednostnem vencu vsakega moža. Šola pa mora to ljubezen do naroda vzbuditi, utrditi in ukrepiti!“ Šole imajo biti narodne, mladina se ima podučevati v narodnem jeziku, v tem se mora vcepiti v rahlo otročje srce dobro seme, če hočemo, da bo de kličlo in rastle!

Vem, da so uprav tu pri nas ljudje za nemško šolo, čež, da potrebujejo nemščino v življenji itd. Razumeti treba stvar! Saj mi nismo nasproti temu, da bi se ljudje ne smeli učiti drugih jezikov za potrebo. „Saj kolikor jezikov znaš, za toliko mož velja!“ Toda podlaga, začetek, duh mora biti naroden; da se bodo ljudje bolj zavedali svoje narodnosti, in ne se je sramovali. Črka mori, duh je, ki oživlja!

To omenjam še posebno: ker se na naši meji zopet nekaj oglašá nemški šulferajn. Treba je toraj, da podpiramo in razširjamo družbo sv. Cirila in Metoda. Kajti ona ima to nalogo, da napravlja otroške

Slovenske tiskovine

za c. k. državna sodišča.

O tej zadevi prinesel je „Slov. Narod“ v svoji številki od 16. t. m. jako zanimiv sestavek, ki ga podajemo svojim čitateljem v okrajšani obliki, da iz njega spoznajo, kako stojé dandanes reči glede narodnega uradovanja v c. k. sodiščih, in kako bi morale stati. Dotični pisatelj pravi:

„Vsakdo ve, kolika zavira je sodnemu poslovanju pomanjkanje tiskovin. Pri sodnih rešitvah večkrat velava postava, da se morajo stranke pouditi o pravnih pomočkih; postava tudi zahteva za rešitve neko določeno obliko in da se v sodnih zapisnikih zabeleži okoliščini, pod katerimi se je vršil dotični sodni posel.“

Ti punki in te okoliščini, katere se morajo zabeležiti, so pa po večjem v vseh ljudjih jednake in pri mnogih obširnih rešitvah ni treba drugega, ko postaviti v tiskani obrazec nekoliko posebni slučaj označujočih okoliščin (imena strank, določanje časa, kraja, svote itd.), in rešitev je gotova. Če pa obrazcev ni, treba je vse to pisati, in s tem se potratí mnogo časa.

Sodni uradniki živo občutijo pomanjkanje tiskovin; oni, kateri so slovenakemu uradovanju naklonjeni in vkljub vsem zaprekam slovenski uradujejo, gubijo se slovenskimi spisi mnogo časa; neprijateljem slovenskega uradovanja je pomanjkanje tiskovin polviljen izgovor, da še dalje uradujejo nemški ali italijanski.

Te dni so se natisnili v državni tiskarni slovenski obrasci za sodno poslovanje; vseh je okolu 200, katere je po naročilu pravosodnega ministerstva priredil c. k. deželni sodišča predsednik Kočevar v Ljubljani. Opozorjamo občinstvo na to važno pridobitev, ker tiskovine bodo slovenako uradovanje bolj pospeševale nego katerikoli ukazi in od koder si bode izrečena želja.“

„Tiskovine za civilno bodisi preporno ali nepreporno postopanje so jako popolni in bodo zadostovale za vse potrebe. Ker je sodiščem s tiskovinami preskrbljen najizdatnejši pripomoček slovenakemu uradovanju, upamo, da se ga sodišča na najširši podlagi poprimajo, in se nadejamo, da tudi oni sodniki, kateri slovenakemu uradovanju sicer niso posebno naklonjeni, opusté predsodke glede na to, da pravičnost in breadvojna potreba tirjajo s slovenskim ljudstvom slovenako uradovanje. Če bi jih pa še kaj motilo v tem, naj premislijo, da je ministerstvo naročilo tiskovine in da jih je priredil tako odličen doctojanstvenik v justični hierarhiji.“

V bodoče, — na to se zanašamo, — izgine ono polovičarstvo, da so sodni akti, zadevajoči slovenske stranke, pol slovenski pol nemški, da izginejo posebno one spake, da je jeden in isti sodni spis pol nemšk pol slovensk, — da se za slovensk spis uporablja nemšk blanket, ali še večja spaka, da se na slovensk obrazec piše nemški, da se zapisujejo vprašanja nemški, odgovori slovenski, kar se posebno večkrat stori pri zasliševanju pri čem tako v kazenskem kakor v civilnem postopanju, — kar, naravnost rečeno, tistega, ki tak spis podpisuje, smeši.

Dalje je v interesu za slovenako uradovanje resno priporočati, naj bi se sodišča preakrbljevala z obrasci iz državne tiskarne, ki jih je priredila v velikem številu in bi navidezno opravičeno lahko tožila, da ni potrebe za tiskovine, če bi se ne naložale pri njej, ampak pri domačih tiskarjih, kar se je doslej gostokrat godilo. Glede na znižano in jako nisko ceno tiskovin — 5 kr. za jedno lego, 1½ kr. ceneje nego doslej in bolj praktičen tisek, tudi ni nikakega vzroka, ki bi odug naračevali.

Želeti bi bilo, da bi se vse slovenske tiskovine zbrale v zvezek in kolikor mogoče razširile. — Tako bi si sodišča in posamezni sodniki posamezne obrazce že pred naročilom ogledali in preudarili, kateri so jim potrebni. Ustrezala bi taka zbirka tudi odvetnikom in notarjem, da bi se pri pisanih alogah posluževali besed iz tiskovin in bi se tako sodni jezik utrdil.

Pri tej priliki naj slednjč še omenimo, da ima državna tiskarna na prodaj še okolu 200 slovenskih državljskih zakonikov po 1 gl., in okolu 20 kazenskih zakonov po 50 kr.; slednje v obliki državnega zakonika. Če se uradno naročijo, se dopoljuje brez poštnine; privatnim naročilom je pridjati za poštnino 15 kr.“

Z novimi tiskovinami odvzet je sodnim uradom zadnji izgovor, ki so ga navajali proti slovenakemu uradovanju. Ako imajo dobro voljo, bodo lahko izpolnili naše želje, ki se nanašajo na postavo in ministrske ukaze. Z veseljem moremo naznaniti, da so nam znani slučaji, v katerih se je celo okrožna sodnija goriška poslužila novih slovenskih tiskovin. Naj bi njih raba postala splošna v obdobju se slovenskimi strankami in naj bi tudi c. k. okrajne sodnije, ki občujejo izključljivo le s slovenskim ljudstvom, posnemale lep vzgled okrožne sodnije.

Dopisi.

V Gorici, 21. aprila. — „Corriere“ od 21. t. m. prinesel je vest, da se je pri sedanjih porotnih obravnavah samo jeden porotnik oglašil s: tukaj. Pisatelj omenjene vesti, baje fanatičen Lah, gotovo ni bil navzoč pri glasovanju v sodni dvorani; kajti izmed 12 Slovencev, ki smo bili med porotniki, oglašili smo se vsi s: tukaj; samo jeden Slovenec, živeč v Gorici, oglašil se je baje s: presente, ne vem zakaj. „Corrierov“ dopisnik govori torej neresnice! Slovenci smo in ostanemo, dokler se bo zadnja kaplja krvi v naših žilah pretakala. „Corriere“ naj torej molči, in naj ne seje prepira na naših tleh, kjer so mu dobro godi. — Sicer pa je res tudi za slovenskega porotnika žalostno pri obravnavi, katera se vrši izključljivo v italijanskem jeziku. Želeti je, da bi se uresničilo, kar smo že prosili v raznih prošnjah, da bi se napravili namreč dve porotni sodišči: eno za slovenske, drugo za italijanske obravnave, kajti drugače je porotniku težko soditi, ko mu je nemogoče ali le težko poizvedeti, kako se je vršilo dejanje, ki se presoja. Upajmo, da sčasom se nam izpolni tudi ta želja, ki je popolnoma opravičena.

Iz Št. Andreža, 16. aprila. — Prosim Vas, spoštovani gospod urednik, sprejmite v svoj cenjeni list te moje vrstice, da bodo čitatelji vedeli, kako je pri nas z živinorejo, o kateri je g. Žepič pisal v 44. številki lauske „Soče“ tako, da je govoril samo o dohodkih. Poglejmo torej, kako je s to zadevo. Povedal je, da se lahko dobi od ene krave na leto 1833 bokalov mleka, katero da, ako se proda po 9 krajcarjev bokal, 165 gl. Ako kmetovalec redi 6 krav, dobi po tem takem samo za mleko 1000 gl., za šest telet po 25 gl. eno, zopet 150 gl.; toraj vsega skupaj 1150 gl. Zdaj pa vprašam, koliko sena jim je treba dati, da se dobi omenjeni dohodek? Jaz redim le dve kravi in povem, koliko dohodkov sem imel lansko leto pri njih. Mleka sem dobil 1830 bokalov od obeh. Ker sem na deželi, je moram prodajati po 8 kr. bokal. To znaša 146 gl. 40 kr.; potem za eno tele sem dobil 20 gl. 80 kr.; torej je vseh dohodkov skupaj 167 gl. 20 kr. To so dohodki. Snedle so pa po 52 funtov detelje na dan, ker jaz jih zmeraj doma redim. Ako računamo po 1 gl. 50 kr. cent detelje, znaša vsak dan 68 kr., na leto pa 293 gl. 70 kr. Ako torej primerjamo dohodke stroškom, kaže se, da znašajo stroški 126 gl. 50 kr. več nego dohodki. To so stroški in prva zguba. Pomislimo, da sem jih kupil h koncu predlanskega leta; ena me je stala 81 gl., druga pa 96 gl. Le os moral sem obe prodati za meso, obe po 69 gl., torej 39 gl. dobil sem manj nego so me stale. To je zopet lepa pomoč. Naj še omenim, koliko so tehtale, obe 13 centov, 34 funtov; 5 funtov manj ena ko druga. Ako so torej toliko snele moje krave, od katerih sem dobil prej omenjene dohodke, bi rad vedel, koliko je treba dati jest, da se dobi dohodek po računu g. Ž., potem bomo videli, kako gre s stvarjo. Uže marsikateri sem poprašal o tej zadevi, pa nikdo mi ni znal nič povedati, ker nikdo ni tega skušal. Meni še ne gre tako slabo z živinorejo, kakor nekaterim, na primer kakor naši sosedi, katera

je zgubila na eni kravi 40 gl. v treh mesecih. To je skušnja in račun iz svojega prepričanja.

Iz Tolmina, 19. aprila. — Poročal sem uže pogosto o razdornem delu tukajšnje italijanske naselbine, ki nosi večinom slovenska in nemška imena. Naši naselniki niso zadovoljni, da dihaajo naš sveži zrak, da pijejo našo hladno vodo, da se radujejo naših visokih hribov, da se zabavljajo v naših družbah, da živijo od nas, temveč hočejo tudi ukazovati v vseh naših društvenih zadevah ter ovirati vsako naše narodno podjetje. Kadaj se je komu sanjalo, da v Nemčiji, v Franciji, v Italiji bi se moglo smatrati slovensko praznovanje petindvajsetletnice katerega nepolitičnega društva kot politična demonstracija? Ali to, kar ni nikjer mogoče, mogoče je pri nas v Tolminu. Naši naselniki, ki komaj čakajo, da bi se preselili kam bliže k morju, imenujejo slavnost, katero nameravamo v čitalnici o priliki njene letošnje petindvajsetletnice, demonstracijo in se svojim uplivom, ki so si ga zvali pridobiti, ter se svojim bahanjem, da mnogo morejo na nekem mestu, so v resnici dosegli, da jim mnogi verujejo to, čemur se sami posmehujejo. Pisal sem Vam, kako neki živelj, kateremu ne teče dobro ni nemščina ni italijanščina, napačno uže več let vse žile, da bi dobil čitalnico v svoje roke ali da bi napravil vsaj razpor med uradniki, katerim bode izrečena za njih poštno o postopanje vsa hvala in čast, in med tržani, ki nočejo biti Italijani, bratje onih, ki so v „Regnu“ (italijanskem kraljestvu), temveč hočejo ostati Slovenci in zvesti avstrijskemu cesarju. Ti naselniki, ki delajo na razpor med nami in cesarskimi uradniki ter nazivljajo naše narodno-patriotične slavnosti demonstracijo, plačujejo slabo dobroto, katere tu raj uživajo, in zaslužijo, da bi si jih slavno c. k. okrajno glavatvo dobro zapisalo v svoje bukve. Komur ni dobro pri nas, naj si pomaga drugam; a našega trga naj ne sramoti se svojim jezikom. Tolminci ne nameravamo demonstracije; temveč slavnost naše narodne čitalnice; narodne slavnosti v Avstriji niso prepovedane; tudi v Tolminu so ne prepovedo radi par italijanskih tujcev! Če pa kdo misli porabiti našo namerovano slavnost v to, da si priušči vitežke ostruge, naj pazi, da ne pade raz konja — na osla.

V Kobaridu, 17. aprila. — Kot priden čitatelj edinega domačega lista spominjam se, da si pogosto karala, draga „Soča“, razne napake, ki so se prikazovale ali tam v javnem življenju. Tudi o poštni in postarjih pisala si uže večkrat, ali naš c. k. poštar v Kobaridu g. Palisce, zdi se, ni bral tvojih sestavkov. Temu se tudi ni čuditi, kajti je trd Lah, ki govori le za silo slovenski. Zato te prosim, cenjena „Soča“, podrtaj in pošlji mu en iztis, da ga počasi prečita. Ljudstvo se namreč sploh potožuje o njegovem postopanju in ne bo vedno molčalo, če tudi je pohlevno kot ova. Od g. Palisce ne pričakujemo, da premeni svoje vedenje, ali od višje gosposke pričakujemo, da usliši naš glas, kader bo vreča polna. Kar je pa g. poštar te dni govoril v poštnem uradu o velečenjeni osebi, ko je zvedel njeno nesrečo, razpravljalo se bo najbrže v Tolminu, kajti po krivem zasnovati se ne sme ni živ ni mrtav človek. G. poštar že ve, kaj menim.

Trnovo, 18. aprila. — Iz županovega dopisa v zadnji številki cenjene „Soče“ je razvidno, da župan in dopisnik imata vsak svojo glavo. Kar ima dopisnik za resnico, šteje župan za samo laž; če ima dopisnik namen, gospodarstvo občinsko obrniti na boljše pot, ter osebe le zato imenuje, ker imajo premoženje v rokah, in ker drugače ni mogoče naših ran spoznati in zaceliti, misli župan, da namen je le, osebo črpati in obrekovati; če dopisnik misli, da se stotaki in tisočki morajo pregledati in preštetati, da se ne prišodijo preveč, ima župan to za prazno klepetanje in kaljenje miru. Tako sta vsak na svojem hribu. Pa ne mislite si, g. urednik, da bi to imelo za občino žalostne posledice. Županova in dopisnikova glava se trkate, ker pamet je različna; povesta si par gorkih in spet se sporazumeta ter sta edina v mnogih rečeh.

Tako n. pr. je župan v „Soči“ povedal, da dopisnik dela na Trnovem le nemir. Mož ima popolnoma prav, pa le v tem pomenu, da ta nemir je obrnjen zoper županovo slabo gospodarstvo, za katero je župan odgovoren staršinstvom, občini in deželi. Župan želi, da bi za račune nekoga oskrbnistva tudi Trnovci vedeli; in glejte želja se ma v polni meri izpolnjuje, ker vsa oskrbnistva na Trnovem dajejo Trnovcem računa za to, kar so od njih prejela, in kolikor so dolžna povedati. Župan je sklical staršinstveno sejo dne 2. aprila, v kateri so se obravnavali domači računi, kar najbrže bi se ne bilo zgodilo, ako bi ne bila prinesla „Soča“ od 25. marca tista šmentana prva dva dopisa. Na belo nadeljo je sklical trnovske hišne gospodurje v ljudski zbor ali sosednjo zastavo plače in razdelilne pašnika; in pogovori so

vrče, zabavišča, šole, da odvrčajo otroke od slabih šol s tem, da jim oskrbuje obleko, bukve in drugo. Tedaj poplavimo naše kraje s podružnicami te družbe. Sila rodi odpor: klin s klinom! Denar je sveta vladar! Učimo se od nasprotnikov; na tak način bomo „panali“, onemogočili njihova nelepa prizadevanja.

Veliko se dela tudi za ustanovitev „Narodnega doma“ v Ljubljani. Nu, kedor more, naj pomaga tudi onde!

„Kamen za kamnom jeden za drugim nosimo,
Da se prot nebu dvigne mogočna palača;
Tudi v tem, kar je možno, radi storimo,
Da znebimo enkrat se imena gostača!“

Toda še imenitnejši od zidanega „Narodnega doma“ se mi vidi „duševni narodni dom“, t. j. razširjanje, utrjevanje narodne ideje. Delati nam je, da:

„Ne bo nas tujčin več teptal,
Ne tlačil nas krvavo.
Naš rod bo tih gospodoval
Naš jezik, naše právo.
Pod streho našo tuji rod
Nam gost naj bo, a ne gospod:
Mi tu smo gospodarji
In Bog in naši carji!“

Torej:

I mi brodarjem pomoči nesimo,
Naš čolnč pogube otmimo.

Delajmo po možnosti:

„Da domovino rešimo težave,
Svobodo jej spet dobimo;
Drage naše očetuje
Lice tožno razvedrmo.“

Porečete moreda, da pretiram. Ne, tega nočem! A saj kri ni voda. I sebe smo dolžni ljubiti. Zveličar je bil prvi patrijot, ki je umrl za svoje ljudstvo in za vse človestvo. Pravice rodu — to hočemo. Vsa-kemu svojej to želimo.

(Konec pride.)

se obnesli možko. Kdor se spomni najnovejših dopisov, vidi, da tudi dopisniku tako delovanje ni nasprotno, in da radi takega postopanja ne bo delal v „Soči“ nemira, pač pa je naravno, da župana še pohvali, češ da je zadel pravo pnt do občinskega blagostanja. Samo, da bi je ne zapustil in da bi ostal na nji. Obe glavi: županova in dopisnikova ste se začasno že zedinili. Pri tem imaš zaslugi tudi Ti, draga „Soča“. Iz dopisov je nekaj treskalo, vsled tega temne megle začele so se razganjati, soparni zrak se je nekaj učistil in petelin na Trnovem kaže lepše vreme, vsaj začasno. Ali boš še dobivala dopisov od nas, ne obljubim in ne odrečem; za danes le toliko povem, draga „Soča“, da skoro nima kdo pisati in da za „klepetanje“, kakršno si župan misli, je na Trnovem toliko gradiva, da bi moral stati v „Soči“ po en dopis v vsaki številki do sv. Silvestra, kateri bi moral ob novem letu začeti tam, kjer je prej ostal.

Trnovo, 17. aprila. — Naš župan je razglasil v „Soči“, da dopisi s Trnovega v „Sočinih“ številkah od 25. marca in 1. aprila so le laž in klepetanje, ter se je podpisal s kratkim imenom in s priimkom. Podpisani pa trdimo, da omenjeni dopisi so resnični, razen dveh malenkostij, ki nimata posebnega pomena. Tista pravda namreč, o kateri dopisnik govori, ne gre za pašnik, kakor je dopisnik po pomoti zapisal, ampak za ostali dolg za pokopališče, in je res nepotrebnost. Župan sam se je podpisal, da občina je dolžna za pokopališče; občina je tudi že plačala večino dolga, tako da ga je ostalo le še 400 gold., za ktere je upnik tožil. Župan bi se bil lahko z njim dogovoril, pa se je rajši spustil v pravdo, in do danes ni še vprašal starišinstva za dovoljenje pravih stroškov, če tudi je imel priložnost v seji dan pred oljenico. — Druga pomota je v tem, ko dopisnik trdi, da za pašnik ni plačala občina niti solda. Resnica je, da občina je dala hitro ob pogodbi na račun 500 gold.; ali obresti ostalega dolga so kakor egiptovske medle krave toliko požrli, da občina je upniku sedaj več dolžna, kakor poprej, in da torej omenjena odplačila 500 gl. ne zaleže niti za sold. — Vse drugo je v omenjenih dopisih resnično pisano, in če župan dokaže kako drugo „laž“, radovoljno jo popravimo resnici na ljubo; naj se le oglasi! Zraven se izredemo, da nam, ki smo z djili preobloženi, ni vse eno, kako se gospodari z našimi stotaki in tisočaki, in da nam razprave o takih zadevah niso prazno klepetanje, kakor župan po svoji pameti misli in je to javno v „Soči“ pisal. S tem naj bojo popravljene dopisnikove pomote, ktere se ne morejo imenovati laži.

Franc Persič. — Jožef Šušmelj. — Franc Rijavec, št. 51. — Franc Rijavec, št. 58. — Jožef Rijavec, št. 50.

Šebrelje, 17. aprila. — (Erjavčeva beseda; napredek). Tudi naša gorska vas slavila je po svojih skromnih močeh dne 11. aprila spomin r. Fr. Erjavca. Beseda njegova bila je dobro obiskana. Videli smo dokaj domačih gospodarjev, ki so pazno sledili besedam govornikovim, ko jim je slikal življenje blagega pokojnika, njegovo učenost, značajnost in ljubezen do naroda svojega. — Govor, ki ga je govoril naš M. Gabrovič, bil je zares lep in premišljen. Tudi njegov prolog (deklamacija) in pesmica (kantata) „V spomin Fr. Erjavca“ delata pesniku vso čast. Slednja naj tu sledi:

Divna livača vstaja v življenje,
V gaji se novo petje glasi,
Njega le ki je živel z naravo,
Njega nikjer le zreti več ni.
Z venci ovija se domovina,
Ki jih sinovi zvesti pletó,
Sin le najdražji več se ne bliža,
Njega ne zre več naše oko.
Srce njegovo je prenehalo,
On, mož naj boljši, je preminil.
Plakaj, predraga ti domovina,
Diko sinov je čas ti vmoril.

Za majhne besede na kmetih je Stritarjev prizor „Pravo junaštvo“ prav kakor navlašč, ker je lahko umljiv in ob enem podučljiv. In tega so naši 3 igralci čudno dobro izvršili. — Kako so se pele ne lahke pesmi programa, ne morem sam sedeti; pač pa se je strokovnjak Cerkljanski izrazil, da so peveci v teku zadnjih let za 50% napredovali. Naj bolj je menda dopadla po J. Kok. za mešan zbor upravljen pesen „Tičica gozdna“, s katero se, z dovoljenjem upravitelja, radovoljno postreže. Dobro izvežban kvartet se bode zmiraj ponašal z njo. Toliko na kratko o slavnosti, da je ne zamolčimo, pa sebe ne prehalimo. Uverjen sem, da so bili zadovoljni vsi udeležniki. Čast bralnemu društvu, ki je to besedo napravilo v proslavo enega najbolj zaslužnih sinov našega naroda.

Naše „Kmetijsko bralno društvo“, ustanovljeno dne 16. avgusta 1884, se lepo razvita in šteje dokaj ukažljivih gospodarjev in mladenčev. Časniki pa tudi koristne knjige se pridno prebirajo in prenašajo od hiše do hiše. Društvo pokrbelo

je svojim udom slamorez. Kaj, ako bi si sedaj napravilo še drevesnico žlahtnega sadja in umno sušilnico v sadje? Lanaka kupčija se sadijem pokazala je, kje nam tiče še zlati zakopani. Dekleta prislužila so si letošnjo zimo marsikateri goldinar s špicami ali šipkami; morda po vsej občini še čez 500 gl. Tudi možki poprijeli bi se lahko nrmpe kovanja žbljev še kakega drugega obrta.

Mnogo se je govorilo o našem Stopniškem marmorji, kake da pojde na Dunaj, še celo v daljno Belgijo, — in marsikdo se je vže naprej veselil obilnega zaslužka pri kamnolomu ali pri vožnji; pa vse je potihnilo. Naš kamen ostane še vedno mrtev kapital. Kedar bo železnica ob Idriji tekla, mogoče da bode rod znal kovati si iz kamena denar.

Naj še dostavim, da imamo od dan 5. aprila na teden 3 kratno poštno zvezo z bližnjim Stopnikom; kar smo silno potrebovali in vže davno. Naj bode na tem mestu izrečena topla zahvala občinskemu zastopu in sl. c. k. poštnemu vodstvu za skazano nam dobroto.

Danes je bela nedelja ne samo v pratiki, marveč tudi v naravi. Kakor daleč ako nese, vidi se od petka sem vas svet zopet z belim plaščem ognen, in ni ga še volja umakniti se solničnim žarkom. Kaj bo iz tega? Prva setev še ni dokončana; drugo letos težko dosežemo. Treba, da s pesnikom vskliknemo:

„Zanesi nam, zanesi, Bog,
Otmí nas rev, otmí nadlogi!“

Politični razgled.

Najvažnejši dogodki v notranji politiki so pogajanja avstrijskih in ogerskih delegatov o nagodbi tostranske države z ogersko. Pododseki so dolgo razpravljali in se pogajali o doneskinih obeh držav k skupnim stroškom. Do sedaj plačevali so Ogri 31.4%, mi pa 68.6%; Ogri so se zecheli upirati in pritoževati se, da plačujejo preveč, ker morajo plačevati za Slavonijo posebno vsoto in sicer dva milijona gold. Teh dodatkov bi se bili radi otresli, a naši poslanci so se temu odločno protivil. Naposled so se zjedini v tem, da ostane vse pri starem.

Gospodskazbornica imela je danes 22. t. m. prvo sejo po praznikih, v kateri je prišel med drugim na vrsto Schmerlingov predlog, naj se voli odsek, ki bi pretresoval jezikovni ukaz ministra Pražaka o notranjem poslovanju deželne sodnije v Pragi. Dne 23. t. m. suide se zbornica poslancev, v ponedeljek začne najbrže razprava o proračunu za leto 1887, ki bode gotovo zopet prav živahna.

V Bolgariji se bližajo vsekako resnim dnevom. Regenti potujejo po deželi, gotovo s kakimi nameni. Kakšne vrste so ti nameni, ne moremo posneti iz poročil, ki dohajajo avstrijskim listom. Znano je, da je potoval ob svojem času knez Battenberški po Italiji ter je nameraval dalje v Afriko in Bog ve kam; a bolezen prisilila ga je, da se je moral vrniti. Sedaj pa so prinesli listi telegram, da je prišel princ Battenberg na tihem v Neapelj. Ne vemo, je-li to knez Aleksander ali pa njegov brat. Vsekako je pa to pomenljivo. Redno sobranje se kmalu skliče.

V italijanski zbornici predstavil je v ponedeljek Depretis novo ministerstvo. V svojem nagovoru je priporočal, naj se novo ministerstvo sodi po tem, kar bode delalo. Vlada želi ohraniti mir, a kakor druge države bode morala tudi Italija obračati vso pozornost na brambo dežele ter povečšati vojsko.

Domače in razne vesti.

Za Erjavčev spomenik in ustanovo razkazali smo v 16. št. „Soče“ 2230 gl. 24 $\frac{1}{2}$ kr. Darovali so dalje: dr. Jarnej Zupaneč, c. k. notar, 5 gl.; Janez Vuga, kaplan v Biljah, 1 gl. 50 kr.; „Pisateljsko podporno društvo v Ljubljani“ poslalo je kot čisti dohodek predavanja prof. Levca 17 t. m. o Erjavci 62 gl. 60 kr.; vstopnina in preplača pri veselici v Vipavi 27. pr. m. prinesla je 71 gl.; Habet Stefan in sinova na Gočah 5 gl.; Matej Koder, župnik na Slapu, 3 gl.; Ivan Skvarča, župnik v Budanjab, 2 gl.; Anton Hrovatin, župan v Vipavi, 2 gl.; Žvanut na Lozicah 1 gl.; novih doneskov 153 gl. 10 kr.; skupnih darov 2383 gl. 34 $\frac{1}{2}$ kr.

Slovenska Čitalnica v Gorici priredi v soboto 23. aprila t. l. besedo in plesno zabavo po tem

le sporedu: 1. Koncertni komad, svira septet vojaške godbe. 2. „O nevihti“, zl. S. Gregorčič; deklamacija. 3. Koncertni komad, svira septet vojaške godbe. 4. „Ali plavaj, ali utoni!“ šaloigra v enem dejanji. 5. Ples. Začetek ob 8. uri zvečer. Radi družinskih ovir g. pevovodje moralo je pretje za zdaj izostati. Nadejamo se, da v ne preveč oddaljenem času nam bo zopet mogoče poslušati lepo petje čitalničnih pevcev in pevk, kakor v prejšnjih dneh.

Njegova vzvišenost gospod Sisini baron Pretis, namestnik Njegovega Veličanstva presvitlega cesarja v avstrijskem Primorju in v Trstu, pride tudi letošnjo pomlad za nekaj časa iz zdravstvenih ozirav v Gorico, ki ima jako milo podnebje, da bi se okrepčal od bolehavosti, ki se je uže lani na njem prikazovala. Upajmo, da milo goriško podnebje bo blagodejno uplivalo na stanje visokega gosta ter da pridobi po tem tudi mesto na svojem dobrem imenu kot podnebno zdravilišče.

Osebnosti. Č. g. Andrej Tabaj, kaplan pri Sv. Roku pod Turnom v Gorici, imenovan je kancelist v knezo nadškofjski pisarni. — Umrl je 19. t. m. na Libušnji, kjer je živel v začasnem pokoji, Martin Leskovec, slednjič vikar v Sedlu, rojen v Cnem Vrhu pri Idriji 12. sept. 1845., v duhovna posvečen 22. nov. 1874. — Isti dan umrl je v Gorici po kratki bolezni Ivan Šerli, zasebnik iz Podmelca, v 75. letu svojega življenja; slovesni pogreb bil je včeraj popoldne. — Isti dan obošil se je neki nereden krčmar A. Petean na Tržaški cesti v Gorici v 44. letu življenja, zapustivši sedem neprekrbljenih otrok. Denarne stvari pripravile so ga baje do tega. Žalostno!

Drobne novice. V nedeljo 8. maja vršila se bo v Solkanu prelepa slavnost 20-letnega obstanka ondanšnje čitalnice, na katero goriške rojake uže danes opozarjamo. Tržaško in goriško podporno društvo udoložite se svedčanoosti svojih sosedov in bratov. — V Istri mrjejo ljudje, kakor piše „Naša Sloga“, bren duhovne pomoči, ker nimajo duhovna ali ker dušni pastir ne ume hrvaškega jezika svojih ovčilo. — V Kopru so pred leti politiljandeni mnogo rogovili na slavo starodavne omike (cultura avita) svojih voditeljev. Ko jim je vlada žugala, da jim odvzame gimnazij in nekatere urade, potihnil so bili začasno; a zdaj so začeli zopet razhajati in napadati vojske po vzgledu drugih „italijanskih“ mest. — V Ljubljani predaval je prof. Levec preteklo nedeljo pred mnogobrojnim občinstvom o ranjkeni profesorji Erjavci. Navzoča sta bila tudi deželni predsednik, naš rojak baron Winkler, in mestni župan Grasselli. Če bo mogoče, priobčimo kaj svojim čitateljem in jako zanimivega predavanja g. profesorja, nekdanjega našega sotrudnika. Čisti dohodek za Erjavčev ustanovo znaša 62 gl. 60. kr. — V Trstu dovoljena je državna obrtniška šola, ki se odpre s šolskim letom 1887-88. Vlada in vsi dobro misleči ljudje premišlujejo, kako bi se morala šola urediti, da bi ustrezala kar največ mogoče svojemu namenu; samo tržaški italijanski zagrizenci se ne brigajo za drugo nego za to, da šola naj bo izključljivo italijanska, kakor da država ne sme skrbeti za svoje stebre, Slovane. — V Št. A. dreži in Rojicah pretokali so se prešlo nedeljo kolesarji ali velocipedisti iz raznih krajev v navzočnosti premnogege ljudstva. Glavna bitka je bila med nekim Dunajčanom in nekim Padovancem. Zmagal je zadnji, na kar je sledilo brezkončno pisanje — v Izraelu. Oddalo se je mnogo daril različne vrednosti. — Na postaji Horpeljske železnice v Trstu nameravala je vlada napraviti tudi slovenski napis. Tržaški listi in starešinstvo so se temu uprli, češ da bi trpel italijanski značaj mesta. Kaj pa, ako bi vlada po vsej deželi zbrisala italijanske napise, da bi ne trpel slovenski značaj dežele? Zlob za zlob. — Vrem e bilo je velikonočni teden tudi v Gorici nastanovitno, vetrovno in mrzlo. V hribih imeli so celo sneg in v mnogih krajih led! Ta teden je nekaj bolji.

Vabilo. Odbor delalakega podpornega društva v Trstu je sklenol in vse potrebno preskrbel, da bode v nedeljo, dan 8. maja t. l., izlet s posebnim vlakom v Gorico in od tam na Sv. Goro. Na Sv. Gori bode ob 10. uri zjutraj velika sv. maša s pridigo; pol bode pri maši močan pevski zbor iz Šklednja. Na Sv. Gori društvo tudi razvije svojo blagoslovljeno zastavo, ter pripne na njo trak v spomin na to božjo pot. Točno o poludne se društvo vrne s zastavo v Solkan, kder bode skupni obed ob 1 $\frac{1}{2}$ uri popoldne. V znožji Sv. Gore bode slovesni sprejem društva po odboru solkanske čitalnice, od koder se društvo napoti z godbo na čelu na slavnostni prostor, na katerem se bode popoldne vršila slavnost in veselica v spomin 20-letnega obstanka solkanske čitalnice in nje čestito narodne zastave, ki je bila blagoslovljena uže l. 1848., katerej tudi tržaške narodne gospice podarijo trak v spomin pomenljive slavnosti. Ob 8 $\frac{1}{2}$ uri zvečer se društvo zopet zbere in odide spremljano po godbi pred Solkan, kder se poslovi od Solkanecv. Družabniki gredo potem posamezno na goriški kolodvor, od koder se društveni vlak odpelje točno ob 9 $\frac{3}{4}$ Vozni listi v Gorico in nazaj stanejo: II. razred for. 2; III. razred for. 1.40 in se dobivajo v društvenem uradu, potem pri vsih poverjenikih društva in v prodajalnicah

g. A. Žitka, Corsia Stadion 1. Kdor se hoče vdeležiti skrupnega obeda v Solkanu, mora to naznaniti najdalje do sobote, 7. maja v društvenem uradu, kder proti plačilu 1 gl. dobi listek za obedo. Trst, dne 22. aprila 1887. Odber delalskega podpornega društva.

Vinska razstava bo tudi letos kakor druga leta v nedeljo 1. maja v Dornbergu. C. k. kmetijska družba goriška odposlje posebno komisijo, ki bo vina pekušala in presojevala. Boljša vina bodo se po navadi odlikovala, da bodo vinorejci še dalje zboljševali zemljo, trte, kleti, posodo in svoje postopanje z vinom. Vsakoletne vinske razstave v Dornbergu obrodile so do zdaj uže prav lep sad, kajti kaže se, da ondašnji vinorejci napredujejo v vsakem oziru pred svojimi sosedi. Res je, da jim pomaga tudi lega in svet.

O vikariskih plačah ne sliši se še nič gotovega razen tega, da nekateri jim zvišene plače ne privoščijo in bi jim radi prikrbeli neko srednjo plačo med kaplanom in župnikom, katere pa postava o duhovski kongruji ne pozna. Meseca marca bili so baje še vsi rekursi v Trstu, kjer je sanjal posebno izraz v imenovalnem dekretu: annuente parrocho (z župnikovim privoljenjem). „Vaterland“ se je v nekaterih člankih prav krepko potegnil za duhovstvo proti nekim novim naredbam, ki se baje ne ujemajo z dotično postavo in z upravo navado. Dokler ne bodo plače urejene, treba je potrpeti; a opomniti je, da oni vikariji in župniki, ki so brez kaplana (ker je mesto prazno) in opravljajo dvojno službo, imajo po določbah o stari kongruji pravico do mesečne nagrade 10 gl. (Correspondenz Blatt f. d. katl. Clerus Oest. 1886. N. 1. S. 7.), katero so menda nekateri vikariji in župniki v zadnjih letih tudi v resnici dobivali, kar so opravljali delo za se in za kaplana.

Tukaj. Pod tem naslovom prinesel je „Corriere“, poluradno glasilo za goriško deželo, to le vest: „Ko so se v torek pri porotah klicali porotniki po imenu, odgovarjali so Italijani in Slovenci: Presente; samo en Slovenec je odgovoril: Tukaj. Častivredni g. predsednik mu reče: „Kako, g. I. ne zna več italijanski? ... G. I. ni nič odgovoril.“ (Gle! dopis iz Gorice.) — V isti številki pripoveduje občinski list, da tukajšnja c. k. okrožna sodnija je dobila od c. k. deželne nadsodnije v Trstu nalog, naj prireja za slovenske kraje vabila v slovenskem jeziku, ter dostavlja: „Ta novost naredila je prav slab vtis“, ne da bi povedal, na koga. Menimo, da omenjeni ukaz ni naredil slabega utisa na okrožno sodnijo, kajti sodnik izpolnjuje, kar mu je ukazano, marveč na žide, ki urejujejo „Corriera“. Vsak narod ima svojo zibel, svoj poludne in svoj zaton. Zdi se, da italijanski rod je uže prekoračil svoj poludan, ako je res, da se smejo židi in židovske žene ponajti kot ovet ilalijanskega razumnštva ter javljati strmečemu svetu, da na nje je naredil slab utis korak do izvršitve § 19. državnih temeljnih postav. Take omike in takega pravicoljubja si ne želimo. Ko je pa treba vleči preprijliverga kmeta h kakemu odvetoiku, ki plača, vidi se lahko vsak dan, kako tudi žid kmeta slovenski citira in pridušuje! Torej drugače kot žid, in drugače kot tromba italijanske omike! To je značajnost!

Nove muzikaliije. Naš neumorni skladatelj g. Danilo Fajgelj razveselil nas je zopet z lepim delcem, namenjenim organistom, ki slove: Predigre za orgle ali harmonij po motivih pesnj iz „Cecilije“ zložil in č. g. Feliks Stegnarij, c. k. učitelj, deželnemu poslanecu itd. v srčni hvaležnosti poklonil D. F. op. 26. Cena 50 kr. Tiskali in založili Blasnikovi nasledniki v Ljubljani 1887. Delce obsega 12 prediger k pesnim v „Ceciliji“ natisnjenim, ki so v pravem cerkvenem slogu zložene in spretnim organistom namenjene. Mesto priporočila, kterega nam ni treba naglaševati, podamo besede skladateljeve iz predgovora: „Dobra predigra je tista, ki je tesno zvezana z naslednjo skladbo. Da pa se ta zveza doseže, treba uravnati predigro na podlagi motivov dotične skladbe. — Za poskušnjo, kako naj bi bile predigre osnovane, podajam s tem kot nadaljevanje onih v svojem II. zvezku op. 15, po „Glasbeni Matici“ izdanih prediger, priučujoče delce slovenskim organistom in sploh glasbenikom, kateri glasbe niso še skrečili na dva akorda, in želim, da bi ta edino pravi način preludovanja posnemali sebi v korist, a slovenski glasbi v povzdigo.“

„Sveta maša“ za mešani zbor se spremljavo orgel zložil in prečistitemu gospodu Francu Illovarju župniku udano poklonil Janez Laharar, organist na St. Viški gori. Založil skladatelj. Tiskali J. Blasnikovi nasledniki v Ljubljani. Cena 50 kr. Prodaja jo skladatelj na St. Viški gori, P. Tolmin. Kdor uzame 6 iztisov, dobi eden po vrhu. Vse hvale vredno je prizadevanje g. skladatelja, da bi se pomnožilo naše glasbeno slostvo s poštenimi novimi deli.

Maša ima za podlago besede: „V ponižnosti klečimo“ ter je tako lahko, melodijozno a vender v dostojnem cerkvenem duhu zložena, da bode našim

korom po deželi gotovo dopadala. Tudi g. A. Foerster prištevajo to skladbo najboljšim te vrste. Skladatelj je, kolikor vemo, samozk, vsaj javne šole ni obiskoval; vzbudila in vzgojila ga je, kakor toliko drugih naših domačih organistov in skladateljev, Cecilijanska ideja in „Cerkv. Glasbenik“. Ti mladi organisti in skladatelji (večinom kmečki fantje) gojijo poleg prave in zdrave cerkvene glasbe tudi narodno ter boljšajo ljudstvu ukus in širijo glasbeno omiko, a kljubu temu nekteri, ki še pojma nimajo o liturgiji in o liturgični cerkveni glasbi, udrihajo po Cecilijancih!

„Ljubljanski Zvon.“

Stoji za pol leta gl. 2.30; za četrt leta gl. 1.15.

Slovenske molitvene in spodbudne bukve.

Naslednje knjige iz zaloge Matije Gerberja v Ljubljani:

A. Za mladino.

Hrisogon M. Kruh angeljski. — Pintar A. Sveti Angelj varh. — Nebeške iskrice. — Pobožni otrok. — Volčič Janez. Jezus in Marija moja ljubzen. — Pustite te male k meni, ker njih je nebeško kraljestvo.

B. Za odrasle.

Čast Boga na vikarjih in mir ljudem na zemlji. — Ključ nebeških vrat. — Jeran L. in Zamejce A. Lijla v Božjem vertu. — Lah V. Sv. Alojzij. — Lesar A. Jezus Kristus devicam svojim nevestam na serece govori. — Pintar L. Mašno in druge molitve. — Rozman I. Dakiške bukve. — Slava Marije Device II. del. — Volčič Janez. Božja pot k naši ljubi Gospej prsvetega sereca. — Getzemani in Golgata. — Gospod usliši moje molitev. — Sveti misijonski križ. — Marija zgodnja Danica, mati milosti Božje. — Naša ljuba Gospa prsvetega sereca. — Stopinje k popolni ljubezni Božji. — Sveta ura moliti Jezusa v Zakramentu ljubezni Božje. — Vrtec nebeški. — Vijolice bratom in sestram družbe vednaga čedenja sv. Jožefa. — Zlata sola.

C. Pobožne knjige.

Bratovščina sv. Uršule. — Volčič Janez. Devetdevnica k naši ljubi Gospej prsv. Sereca. — Petdeset zdihtiljev k Mariji Devici. — Ura moliti Jezusa v Zakramentu ljubezni.

D. Knjige za službo božjo.

Molitve pri očitni službi Božji. — Sveti Listi in Evangeliji. — Angeljska služba za strežbo pri sv. maši.

E. Pesmarice.

Volčič J. & Jeran L. Svete pesmi III. in IV. knjiga. Te knjige dobivajo se vedno, raznovrstno vezane, kakor: v usnji, platnu, v rujavem usnji, se slonovo kostjo ali s ponarejenim kristalnim steklom, pri

V. Sandrinelli-ju

Via S. Sebastiano št. 3

v Trstu.

Naročitbe izvršujejo se točno in hitro na vse strani.

V Vipolžah

oddá se 26. aprila t. l. med 9. in 10. uro predpoludne v vikarijski hiši po javni dražbi popravljjanje te hiše. Delo je cenjeno po dosedanem načrtu s 1305 gl. Ako bi bilo treba popraviti še kaj, kar ni sprejeto v načrt, plačalo bi se to posebe po dogovoru med podjetnikom in občino. Načrt in pogoji dela pregledajo se lahko pri podžupanu v Vipolžah, kakor tudi dan dražbe v vikarijski hiši.

Na prodaj

je v Oseljanu Šempaske županije

POSESTVO,

obsegajoče lepo zemljišče, ki meri enajst njiv, gozda in orane zemlje, zasajene s trtami, ob vožnji cesti, ki vede od Lijaka v Karnico, — ter prostorno in lepo hišo za kolona (kmeta). Čez posestvo teče vode za eno mlinsko kolo, ki nikoli ne usahne. Kdor želi kupiti, naj se oglasi pri upravništvu lista, ki pové lastnikovo ime.

Samo sredi Raštelja št. 7.

ANTON POTATZKY

V GORICI.

Bogata zaloga: norimberškega in galantijskega blaga, lepoticja, dišav, igrač, nogovic, šivnih priprav, sukanca in preje, krojaških in čevljarških potrebščin, priprav za potnike in kadilce, cigaretnega papirja, celuloidnih zavratnikov in zapestnikov za duhovnike, meščane in vojake; posebnost: najfineje igle za šivalne stroje.

Strune za rana godala, in sicer za: gosli, citare, kitaro, bas, glasovir itel.

Za pomladno setev se najtopleje priporočajo

SEMENA

prave francoske lucerneke in štajerske rudeče detelje zagotovljene, brez preslike, potem italijanske Ray — (izmed najboljših krmil) in angleške Ray — trave, kakor tudi raznih vrst zelenjav najboljše dobrote, ki hitro kali.

Na drobno in na debelo.

Mnogo prihrani,

kdor kupi obleko v

krojačnici Ignacija Steinerja, ki je največja v Gorici

v kateri se dobi vsak čas na veliko izbiri narejena obleka po naslednjih cenah:

Popolna pomladanska obleka za gospode	od 2 do 30 gl.
" " " " dečke	" 6 " 15 "
" " " " otroke	" 3 " 10 "
Površne pomladanske suknje	" gospode " 8 " 30 "
Pomladanski taki	" " " 5 " 15 "

Vrhu tega bogata zaloga vsakovrstno robo iz raznih tovaren po naročilu valed mere, ki se izvrši točno in hitro. Uzorci na zahtevo brezplačno in prosti poštnine.

Novo došli dolmani najnovejšega kroja od 8 do 50 gl. za gospé. Šaki za gospo od 4 do 15 gl.

Čudovite kapljice

sv. Antona Padovanskega

To priprosto in naravno zdravilo je prava dohorejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrudovratneje težotčne boleti. Prav izvrstno vstrozajo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zoper belh tok, bojaz, zoper bitje sereca ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preginjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi nred vsake bolezni.

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; z naročbe in pošiljatre pa edino v lekarnici Cristofaletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis in v lekarni Alla Ma-donna v Korminu.

Ena steklenica stane 30 novcev.

IZ

dr. Gregoriča zapuščine v Ptui

prodajam 200 štrtinjakov dobrega štirskega vina po ugodni ceni.

Letine od 1869 naprej.

Naročila pri

Antonu Gregoriču v Ptui.